**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO :** 2023/464
**KARAR NO :** 2023/627
**KARAR TR :** 16/10/2023

**ÖZET**: 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca iş yerinin yedi gün süre ile faaliyetten men edilmesine ilişkin olarak verilen kararın iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

**K A R A R**

**Davacı :** İ.K
**Vekili :** Av. M.T.B
**Davalı :** Meram Belediye Başkanlığı
**Vekili :** Av. F. T

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1. Konya ili, Meram ilçesi,...Mahallesi,...sokak No:8 adresinde faaliyet gösteren " ... " unvanlı iş yerinin cezalar ve ikazlara rağmen ruhsata aykırı faaliyette bulunduğu ve canlı müzik yayınına devam ederek çevre halkının rahatsızlığına neden olduğundan 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi gereğince 7 gün süreyle kapatılmasına ve izinsiz canlı müzik yayını yapıldığından bahisle 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 6. maddesi gereğince davacının 6.634 TL para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Meram Belediye Encümeninin 27/07/2022 tarih ve 2022/1433 sayılı kararının; iş yeri açma ve çalışma ruhsatının olduğu, iş yerinde canlı müzik olmadığı, hukuka aykırı olduğu iddia edilerek, idari para cezası ile 7 gün süreyle faaliyetten men kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

**II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ**

**A. İdari Yargıda**

2. Konya 2. İdare Mahkemesi 13/09/2022 tarih ve E.2022/916 sayılı kararı ile, dava konusu Meram Belediye Encümeninin 27/07/2022 tarih ve 2022/1433 sayılı kararının; Konya ili, Meram ilçesi,...Mahallesi,...sokak No: 8 adresinde faaliyet gösteren " ... " unvanlı işyerinin 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi gereğince 7 gün süreyle kapatılmasına dair kısmı için ayrı, izinsiz canlı müzik yayını yapıldığından bahisle 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 6. maddesi gereğince davacının 6.634 TL para cezası ile tecziyesine ilişkin kısmı için ayrı olacak şekilde iki farklı dava açılması gerektiği gerekçesiyle 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesine uygun bulunmayan dava dilekçesinin reddine karar vermiştir.

3. Davacı vekili bu kez, ruhsat hilafına faaliyette bulunduğundan bahisle Konya ili, Meram ilçesi,...Mahallesi,...sokak No: 8 adresinde faaliyet gösteren " ... " unvanlı işyerinin 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi gereğince 7 gün süreyle kapatılmasına ilişkin Meram Belediye Encümeninin 27/07/2022 tarihli ve 2022/1433 sayılı kararının iptalini istemiştir.

4. **Konya 2. İdare Mahkemesi 05/10/2022 tarih ve E.2022/1182, K.2022/984 sayılı kararı** ile, davacıya ait işyerinde yapılan denetimde, ruhsat hilafına faaliyette bulunulduğu ve canlı müzik yayını yapıldığının tespit edilmesi üzerine ruhsat harici ve amaç dışı faaliyet gösterildiğinden bahisle 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca 7 gün süreyle kapatılmasına ilişkin Meram Belediye Encümenince karar verildiği, kararın bu kısmının 5326 sayılı Kanun'da belirtilen idari yaptırım türlerinden olduğu, 1608 sayılı Kanun'da bu idari yaptırımlara karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediğinin anlaşıldığı, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı konun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı ve görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sunucuna varıldığı gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 14. ve 15/1-a. maddeleri uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

5. Davacı vekili bu kez, Belediye Encümeni Kararının, iş yerinin 7 gün süre ile kapatılmasına ilişkin kısmının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

**B. Adli Yargıda**

6. **Konya 1. Sulh Ceza Hakimliği 05/06/2023 tarih ve D.İş. 2022/5272 sayılı kararı**ile, itiraz eden hakkında uygulanan idari yaptırım (iş yerinin 7 gün süre ile kapatılması) kararının iptaline dönük yapılan başvuruyu inceleme görevinin 5326 sayılı Kanun'un 3. ve 27/8. maddeleri gereğince Hakimliklerine ait olmayıp İdare Mahkemesinin görev alanında kaldığı gerekçesiyle Hakimliklerinin görevsizliğine, 2447 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

**III. İLGİLİ HUKUK**

7. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Encümenin görev ve yetkileri"* başlıklı 34. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi şöyledir:

> *"Belediye encümeninin görev ve yetkileri şunlardır:*
> *.....*
> *e) Kanunlarda öngörülen cezaları vermek.*
> *....."*

8. Hangi fiil ve eylemlerin kabahat niteliğinde olduğu, idari yaptırım türleri ve bu türler arasında sayılan İdari Para Cezaları ile İdari Tedbirlerin neler olduğu ve bunlara itiraz yolları 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nda düzenlenmiştir.

9. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesi şöyledir:

> *"Kabahat deyiminden; kanunun, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlaşılır."*

10. Kanun'un *"Kanunilik İlkesi"* başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasında; *"Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir."* hükmü, ikinci fıkrasında da *"Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir."* hükmü yer almakta, böylece hangi fiillerin kabahat oluşturduğunun kanunda açıkça tanımlanabileceği hususunun yanı sıra, idarenin de somut olayda olduğu gibi genel ve düzenleyici işlemleriyle tanımlama yapabileceği belirtilmiş, ayrıca işlenen bir kabahatin karşılığı olan yaptırımın türü, süresi, miktarının ancak kanun ile belirlenebileceği de ifade edilmiş olmaktadır.

11. Belediye encümenlerinin Kabahatler Kanunu hükümlerine göre idari para cezası ve idari tedbir kararları verebileceğine dair hüküm 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 (1924) Tarih ve 486 Numaralı Kanun'un Bazı Maddelerini Muadil Kanun'un 1. maddesinde belirtilmiştir. Kanun'un 1. maddesi şöyledir:

> *"Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun, nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salahiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara belediye encümenince Kabahatler Kanununun 32 nci maddesi hükmüne göre idarî para cezası ve yasaklanan faaliyetin menine karar verilir. Bu kararda ilgili kişiye bir süre de verilebilir."*

12. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Çeşitli Kabahatler"* üst başlığı altında düzenlenen *"Emre aykırı davranış"* başlıklı 32. maddesi şöyledir:

> *"(1) Yetkili makamlar tarafından adlî işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir.*
> *(2) Bu madde, ancak ilgili kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde uygulanabilir.*
> *(3) 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526ncı maddesine diğer kanunlarda yapılan yollamalar, bu maddeye yapılmış sayılır."*

13. Aynı Kanun'un 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un31. maddesi şöyledir:

> *" (1) Bu Kanunun;*
> *a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,*
> *b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,*
> *uygulanır."*

14. Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer

tedbirler olduğu hükme bağlanmıştır.

15. Aynı Kanun'un 19. maddesi şöyledir:

*"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;*
*a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,*
*b) İşyerinin kapatılması,*
*c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,*
*d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,*
*Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"*

16. Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrasında, *"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir"* hükmü yer almakta olup, sekizinci fıkrasında bendinde ise, *"İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararlarında verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür"* düzenlemeleri yer almıştır.

17. Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

## IV. İNCELEME VE GEREKÇE

### A. İlk İnceleme

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/10/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece adli yargı dosyasının ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

### B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, 1608 sayılı Kanun uyarınca Belediye Encümenince verilen idari para cezası ile iş yerinin yedi gün süre ile faaliyetten men edilmesine ilişkin olarak verilen kararın kaldırılması istemiyle açılmıştır.

21. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

22. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

23. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

24. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

25. İncelenen uyuşmazlıkta, 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca davacının idari para cezası ile cezalandırılmasına ve iş yerinin bu maddede öngörülen sürelere uygun olarak süresiz değil, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesinde belirtildiği üzere belirli bir süre için(7 gün) faaliyetten men edilmesine karar verildiği, kararın bu haliyle 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden olduğu, 1608 sayılı Kanun'da idari yaptırımlara karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

26. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, iş yerinin 7 gün süre ile faaliyetten men edilmesi kararına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

27. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Konya 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 05/06/2023 tarih ve D.İş. 2022/5272 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

**V. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Konya 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 05/06/2023 tarih ve D.İş. 2022/5272 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

16/10/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Muammer | Nilgün | Doğan | Eyüp |
| TOPAL | TAŞ | AĞIRMAN | SARICALAR |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Ahmet | Mahmut | Bilal |
| ARSLAN | BALLI | ÇALIŞKAN |